

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +25...+27, сонечна, уначы — +17...+19, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +27...+29, сонечна, уначы — +17...+19, навалініцы; у Гродне ўдзень — +25...+27, без ападкаў, уначы — +18...+20, навалініцы; у Віцебску ўдзень — +21...+23, уначы — +17...+19, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +25...+27, сонечна, уначы — +16...+18, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +25...+27, уначы — +17...+19, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает

МОБИЛКОМ
пейджинг-система

(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ПУЛЬС

Басінскі і Лукашук не трапілі ў фінал

Беларусы Ігар Басінскі і Канстанцін Лукашук не змаглі прайсці кваліфікацыю (увайсці ў васьмёрку лепшых) у стральбе з

матчынага пісталета (дыстанцыя — 50 метраў). Басінскі заняў 15-е месца (сярэдні вынік — 9,233), Лукашук — 37-е (8,983).

Максім Мірны выйшаў у трэці круг

Беларускі тэніст паспяхова прайшоў другі круг адзіночнага разраду Алімпіады. Сёння днём ён выйграў у фіна Яарка Немеіна — 6:3, 6:4. У 1/8 фіналу бе-

ларусе сустрэнецца з пераможцам пары Хуан Карлас Феррера (Іспанія) / Марці Фіш (ЗША).

Алег РАЯВЕЦ.

Дзяржаўны выяўляе парашэнні

Камітэт дзяржаўнага кантролю (КДК) выявіў парашэнні парадку рэгістрацыі, атрымання і выкарыстання гуманітарнай дапамогі падчас правяркі віцебскага грамадскага аб'яднання «Даламога дзеяннем Чарнобыля».

Паводле звестак КДК, у акцыі прыёмкі замежнай бязвыплатнай дапамогі на суму 11.139 еўра з нямецкага горада Нінбург не былі адлюстраваны колькасць і якасныя разыходжанні з суправаджальнымі дакументамі. Устаноўлена, што арганізацыя перадала частку дапамогі для размеркавання іншым юрыдычным асобам без узгаднення з дэпартаментам гуманітарнай дзейнасці Крайніцтва справам прэзідэнта Беларусі.

Падчас правяркі таксама

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

«ІНКО-ФУД» яшчэ спадзяецца

Замежнае прадпрыемства (ЗП) «ІНКО-ФУД» разлічвае на адмену паставы суда Ленінскага раёна Брэста аб вяртанні ў даход дзяржавы больш як 1 тысячы тон мясной сыравіны.

Як паведаміў БелаПАН выканаўчы дырэктар ЗП Валерый Сахачыч, такое рашэнне суд прыняў 6 жніўня. Аднак кіраўніцтва прадпрыемства з ім не згадзілася, у сувязі з чым і звярнулася з касыяльнай скаргай у Брэсцкі абласны суд. Акрамя таго, «ІНКО-ФУД» накіравала ў пракуратуру вобласці заяву з просьбай забяспечыць праверку законнасці дзеянняў службовых асоб пры разглядзе гэтай справы аб адміністрацыйна-мытных правапарашэнні.

Адміністрацыйная вытворчасць у дачыненні да ЗП «ІНКО-ФУД» была ўведзена Брэсцкім міністрам. Прадпрыемства абвінавачвалася ў перадачы мясной сыравіны для часовага захоўвання ахладжанага тавару «Абларада» ў тэрыторыі СЭЗ «Брэст», але не з'яўляецца яе рэзідэнтам. На думку мытнікаў, такая перадача неправамерная і сыравіна падлягае мытным афармленням, нягледзячы на тое, што падобнае афармленне дзеючым заканадаўствам аб СЭЗ не прадугледжана.

Тым не менш суд Ленінскага раёна Брэста ў кароткіх тэрмінах вынес пастанову аб вяртанні ў даход дзяржавы мясной сыравіны на суму 3,5 мільярда рублёў і штрафныя

Ларыса ШЫГАНОВА.

3 новага навучальнага года дзённых можна будзе набыць у школах

З 2004/2005 навучальнага года дзённую ўнесены ў пералік вучэбна-метадычнай літаратуры, і іх можна будзе набыць у школах разам з падручнікамі.

Зараз ва ўсіх магазінах ідзе распаўсюд дзённых і старага ўзору. Як сцвярджаюць у Міністэрстве адукацыі, яны яшчэ могуць быць выкарыста-

Вольга АСПЕНКА.

ЧУЛІ?

«Судзі ў Беларусі могуць вымерці, як маманты...»

Паміж Лябедзькам і Зімоўскім адбылася дуэль на слоўніках

Суд Першамайскага раёна г. Мінска пасля шматлікіх адтэрмінавак у рэшце рэшт адмовіў лідэру Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) Анатолю Лябедзьку ў іску да Белтэлерадыёкампаніі, а таксама да каналаў СТБ і АНТ. Прычынай падачы іскавай заявы аб абароне гонару, годнасці і делавой рэпутацыі А. Лябедзькі, нагадаем, стаў фільм «Дорога в никуда», які прайшоў на каналах гэтых кампаній у маі, а потым у жніўні быў паўтораны на канале БТ.

У адказ на адмову ад папярэдніх судовых пасяджэнняў, на якіх суд упарта не прымаў канчатковага рашэння, на гэты раз у зале суда прысутнічалі ўсё тры прадстаўнікі з боку адказчыкаў — БТ, АНТ і СТБ. Ісцэ, як сцвярджаюць яго прадстаўнікі, быў нездаволены амаль усім зместам фільма, але ўвагу засяродзіў на наступных словах, якія мовіў за кадром галас у фільме ў той час, калі на экране дэманстравалася «маўклівы» Лябедзька: «Кодзі господин Миллер приказал прекратить поступление газа в нашу республику в 20-градусный мороз, желая вынудить наше руководство за бесценок отдать ему "Белтрансгаз", фактически и поддержку этой акции выступил псевдонимом Лебедев. Поливая грязью свою страну, клевета на президента, он помог господинам

типа Савинице морально оправдать эту бесчеловечную акцию. Только в кошмарном сне можно представить, как быстро распространился этот ложный рассказ о национальном достоянии своим друзьям олигархам, если бы каким-то чудом он получил власть в Беларуси».

«З аднаго боку, рашэнне суда празназначае, — заявіў у інтэрв'ю «Народнай воля» Анатолю ЛЯБЕДЗЬКА. — З другога жа боку, у мяне ўзнікла пытанне: за што атрымлівае зарплату суддзя Анатоля Анисевича? Два дні ён выслухоўваў аргументы двух бакоў, калі галоўны юрысконсульт Першамайскага раёна Андрэй Іванов заявіў, цытую: «У мяне сапраўды не было доказаў таго, што гаварылася ў фільме, я стаю адмысла» а прадстаўнікі канала АНТ спадарыня Пархоменка на

маё канкрэтнае пытанне, ці ёсць у яе доказы таго, сувязі з расійскімі олигархамі, а таксама планаў нешта прыватызавыць у Беларусі за басноўк і што я сапраўды падтрымаў несправядлівае расійскае газу ў Беларусь, адказаў, што ў яе персанальна няма. Усё гэта суддзя выслухаў, а потым прыняў рашэнне лне ў іску адмовіць».

Два прадстаўнікі адказчыка адмовіліся прызнаць іск, не прывесці пры гэтым ніякіх аргументаў суду. І толькі адзін з адказчыкаў — старшыня канала СТБ Аляксандр Зімоўскі, які напярэдадні прызнаў сябе адным з дзесяці аўтараў прапагандысцкага фільма, што хаваўся пад псеўданімам Аляксандр В'югін, спрабаваў усё ж такі прывесці нейкія аргументы пры дапамозе... тлумачэння слоўніка Дзяні. Зімоўскі зачытаў са слоўніка тлумачэнне слова «молагич», а таксама ўзгадаў праграму АГП, дзе сказана, што партыя выступае за прыватызаванне (!). Не згубіўшы ў адказ і яго апанент Анатоля Лябедзьку, які з «шырокіх штанаў» дастаў у судзе... слоўнік Оксана, дзе дастаў зусім іншае тлумачэнне гэтаму слову. Дуэль на слоўніках у судзе за-

вяршылася, як і чакалася, на карысць «тэлежурналіста» Зімоўскага і кампаніі: без усялякай матывацыі суд Першамайскага суда г. Мінска ў іску Анатолю Лябедзьку вырашыў адмовіць. Сам Лябедзька лічыць такое рашэнне суддзі Анатоля Анисевича несправядлівым і збіраецца абскардзіць яго ў Мінскім гарадскім судзе. «Некаторыя дакументы, якія разглядаў суд, неважаюць яго, — дадаў А. Лябедзька. — Напрыклад, чаго каштуе папера, якую дастаў у суд намеснік старшыні Першамайскага Аляксандр Мартыненка і ў якой гаворыцца, што Першы нацыянальны тэлеканал не ведае, хто гэтыя дзесяці аўтараў фільма «Дорога в никуда», яны не з'яўляюцца штатнымі супрацоўнікамі БТ, з ім не заключалася ніякіх дамоў? Мартыненка відавочна «косяк над душой», чым натуральна неважае суд. Але суд усё гэта тым не менш разглядае... Я лічу, што сапраўдны суддзя ў нас хутка можа проста вымерці, як маманты...»

Алесь СІПЧ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Павел КАДЫШАЎ:

«Справа Міхайлава знаходзіцца на кантролі ў Міністэрстве ўнутраных спраў...»

Як ужо паведамляла «Народная воля», напрыканцы ліпеня ў Мінску абрабавалі кватэру рэктара Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта, доктара філасофскіх навук, прафесара Анатоля Міхайлава.

Ці знайшлі злачынцаў? Пра гэта журналіст запытаўся ў следчага Цэнтральнага РУУС Мінска Паўла Кадышава, які займаецца справай Міхайлава.

— Нешта канкрэтнае па справе №04011091695 я змагу сказаць, напэўна, толькі пасля завяршэння расследавання, якое запланавана на 6 верасня, — гаворыць Павел Аляксандравіч. — Але тэрміны расследавання могуць быць і працягнуты...

На мой погляд, гэта звычайны крадзеж. За апошні час у Цэнтральным раёне Мінска абрабаваны чатыры кватэры. Амаль усе адным спосабам: злодзеі не спыняючы добрыя замкі і жалезныя дзверы, яны пранікаюць у чужыя кватэры пры дапамозе падбору ключа ці адмыслова. Згодна з данымі экспертаў, замкі кватэры Міхайлава таксама быў адмыслова, верагодна, адмыслова. Ва ўсіх гэтых выпадках, спецыялісты не знайшлі на замку слядоў ўздзеяння падобных прадметаў.

— А адбіткі паліцаў ёсць? — Акрамя адбіткаў паліцаў гаспадару, выяўлены яшчэ чырысы. Аднак калкам верагодна, што яны належалі самому Міхайлаву. На жаль, пакуль мы не можам гаварыць аб гэтым дакладна: прафесар дагэтуль знаходзіцца ў Амерыцы. Калі вернецца — выявіма.

— Існуе меркаванне, што большасць кватэрных крадзежоў раскрыць не ўдаецца...

Для даведкі: як паведамілі «Народнай воля» ў прэс-службе Галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінска-рэспубліканска, з пачатку гэтага года на ўчарашні дзень у Мінску было здзейснена 1694 крадзежы.

917 з іх раскрыты «на гарачых слядах», 125 — на працягу года. Таксама раскрыта 212 крадзежоў, здзейсненых у мінулыя гады. Такім чынам, у гэтым годзе раскрыта 62,2 працэнты кватэрных крадзежоў. За аналагічны перыяд мінулага года было раскрыта менш за 40 працэнтаў.

Як гэта было?

Пра тое, што ў доме пабывалі бандыты, Міхайлава даведася не адразу: некалькіх месцаў прафесар разам з сямямі знаходзіўся на стажыроўцы ў Амерыцы. Пра рабаўніцтва па тэлефоне паведамілі ўсё, якім Міхайлава пакідалі ключы. Жонка Анатоля Міхайлава тэрмінова прыляцела ў Мінск.

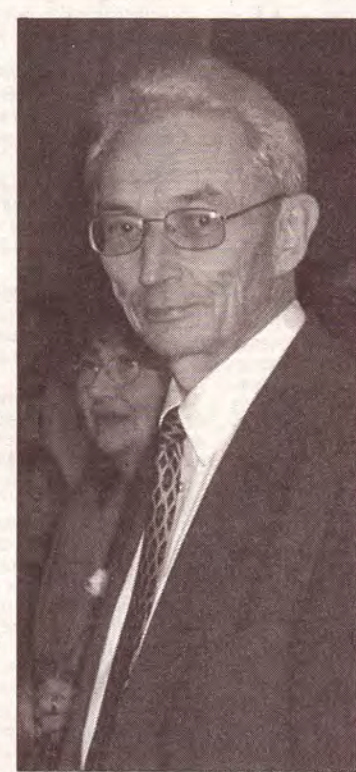
«Скразі залатыя ўпрыжжэнні і французскі ордэн «Акадэмічнай паліцыі», рыцарам якога з'яўляецца мой муж, — гаворыць Людміла Міхайлава. — Знаўці таксама некааторыя аўтарытэты, вядомыя з гэтай пасаджэння аб нараджэнні і некааторыя іншыя дакументы... Былы за ўсё шкада ордэна. У нас засталася толькі фота, якое я перадала следчым, і прэс-рэліз пра тое, што ордэн сапраўды належыць Міхайлаву.

На адной з кішэняў паліцы, на адкрытым месцы, ляжала довадзі-вакая сума беларускіх грошай. Але грошы не ўзялі. Чамусьці не зацікавілі злодзеі таксама ключы ад гаража, дзе стаіць машына... Мне падаецца, што гэта не просты крадзеж...»

Людміла Міхайлава не верыць, што злачынцы будуць знойдзены.

«Цімаў кажучы, на раскрыццё гэтай справы я не спадзяюся...» — гаворыць яна.

Марына КОКТЫШ.

КАДРЫ

Где же Вы теперь, Анатолий Тютюнов?

Как уже сообщала «Народная воля», 29 июля А. Лукашенко освободил от занимаемой должности заместителя премьер-министра Беларуси Анатолия Тютюнова. Его вместе с экс-председателем концерна «Белесбумпром» Федором Курсом обвинили «в невыполнении поручения президента о вводе в эксплуатацию к 7 ноября 2003 года второй очереди целлюлозного завода ОАО «Светлогорский целлюлозно-картонный комбинат».

«Народная воля» попыталась выяснить, чем сегодня занимается опытный хозяйственник, бывший вице-премьер.

Напомним, что в правительстве Анатолий Тютюнов пришел с должности президента ОАО «Керамин». Когда назначение состоялось, многие спрашивали Анатолия Дмитриевича: сможете ли вы поднять страну по тому же сценарию, по которому подняли завод «Керамин» — на то время одно из редких неубыточных предприятий строительной промышленности Беларуси? В ответ Тютюнов лишь загадочно улыбался и разводил руками.

Пару лет назад А. Лукашенко ставил Тютюнова в пример. Выступая в Палате представителей по поводу «Керамина» и его директора, он сказал: «В какую губернию России на приезд — везде лютка. Чья? Да итальянская, отвечают. Не может быть, говорю, это наша, кераминская. Прове-

ряют: точно. Оказывается, можно делать не хуже, чем другие. Так идите — учитесь все те, кто сегодня плачет, что нельзя работать. Что, директору этого предприятия легче? Да ему в десять раз труднее, потому что он показал, что на способен, и, наверное, не рад, что показал. Теперь его рассматривают через увеличительное стекло». Сам Анатолий Дмитриевич никогда не говорил, тяжело ли ему находится «за стеклом».

Пару лет назад А. Лукашенко ставил Тютюнова в пример. Выступая в Палате представителей по поводу «Керамина» и его директора, он сказал: «В какую губернию России на приезд — везде лютка. Чья? Да итальянская, отвечают. Не может быть, говорю, это наша, кераминская. Прове-

Штыдлик называет Тютюнова осторожным человеком. «Осторожный человек. Когда-то даже приложил руку к его назначению директором «Керамина», — вспоминает Василий Михайлович. — Он тогда был директором кирпичного завода, а я работал в обкоме партии и вел в том числе и эту отрасль. Я рекомендовал его как нормального, добросовестного человека. Считаю его крепким хозяйственником. В то же время Тютюнов весьма осторожный человек. Например, он никогда открыто не выступал против политики Лукашенко. Хотя я точно знаю, что Анатолий Дмитриевич категорически не приемлет экономическую политику, которую проводит нынешняя власть. Он — за рыночную экономику.

Почему Тютюнов все-таки остается вице-премьером? В

здоровом смысле он, как и любой мужчина, довольно амбициозен. Я так думаю, что у него, как и у многих директоров предприятий, не было выбора... Он ведь прекрасно понимал, что ему придется поддерживать весь этот экономический бред...

Тютюнов вряд ли занимался подкованными шутками. Он исправно работал до тех пор, пока не выжили. Теперь, вероятно, начнется с нуля...

Судя по всему, сейчас Анатолий Дмитриевич наслаждается жизнью. Как говорит его жена, занимается тем, что хочет.

«А было ничего у вас сказать не могу, — сказала Елена Михайловна. — Больше никаких комментариев. Он не просит никого, чтобы о нем писали...»

А может, Анатолий Дмитриевич просто ждет, пока его снова призовут во власть? А сейчас происходит так называемый чиновничий карантин: период, когда каждое сказанное им слово отсчитывается, а затем может быть использовано против него самого?

Может, мы еще услышим о Тютюнове-министре?...

Марина КОКТЫШ.

Досье Тютюнов Анатолий Дмитриевич

Родился 21 сентября 1949 года в деревне Белевце Сенненского района.

Окончил Воронежский инженерно-строительный институт.

В 1973—1986 годах инженер, главный энергетик, главный инженер, директор кирпичного завода (Минск).

В 1986—1994 годах генеральный директор объединения «Минскстройматериалы».

С июня 1994 года президент ОАО «Керамин» (Минск).

В 1995—1996 годах депутат Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва.

С декабря 1996 года депутат Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь, член Постоянной комиссии по вопросам экономики.

Президент хоккейного клуба «Минск».

Женат. Имеет двоих детей.

ОСТРЫЙ ВЗГЛЯД

Всадник на перепутье

Людмила ГРЯЗНОВА,
кандидат экономических
наук, заместитель
председателя
Объединенной
гражданской партии

Накануне парламентских выборов, которые должны состояться 17 октября, поднимаем градус политических настроений. Безразличные обыватели, обычно не включенные в политику, без раздумий потребляют телевизионную жажду, волей-неволей вынуждены делать выбор среди нескольких кандидатов, в общем-то среди двух кандидатов — от власти и оппозиции.

Наш человек с трудом решает проблему выбора. Как всадник на перепутье, избиратель не знает, по какой дороге идти, к какому горизонту двигаться. Живя в информационном хаосе, не понимая сути происходящего, растерянный от нескончаемого кризиса и не выходя из никаких перспектив, он просто закрывает глаза, уходит в себя, отгораживается от мира и посылает всех подальше. Проблема выбора кажется непреодолимой. Он ничего не хочет слышать — ни от власти, ни об оппозиции.

Что ж, внутренняя иммиграция — это тоже выход для маленького человека, пытающегося сохранить самообладание в бушующей стихии. Возможно, таким образом он спасается от шизофрении и других болезней, порожденных нервным расстройством.

Но если все остальные, наделенные высшей нервной деятельностью, будут поступать, как малые дети, появится ли у страны перспектива? Семидесятилетний опыт существования богатейшей империи показал, чем все это заканчивается — крахом системы и нищетой народа. Может быть, наученные тем опытом и уроками последнего десятилетия новейшей белорусской истории, мы теперь сможем критически оценить туловищную ситуацию и сделать правильный выбор.

В 1994 году, испутившись номенклатурного беспредела, избиратели проголосовали за «сильную» руку, которая пообещала прекратить спекуляции, отобрать наворованное и вернуть социальные гарантии. Но власть, не понимая законов макроэкономики и элементарной природы частника, представляла общество в виде большого колокола, стала поступать, как большевики в семнадцатом году. Конфискации, угрозы, аресты, проработки, публичные порки — вот основные методы того правительства. Угнетая знакомые, понятные и детства ситуации, электорат возмущался и поддерживал «сильную» руку. Но этого этого недостаточно для процветания страны. Телевизионная картинка создает лишь видимость благополучия.

В действительности запуганные директора не проявляют инициативы, отсиживают в рабочие часы и с нервным трепетом ожидают вызовов наверх. Производство не развивается, рынок не завоевываются, продукция гонится на склад, оборудование ветшает, а пролетариат спит. «Из года в год лишь крепчает голос «всенародноизбранного» и все более униженными кажутся окружающие его ответственные и полу ответственные товарищи.

Старые социальные болезни становятся хроническими. Спекуляция — продажа государственного имущества за бесценок приближенным, распределение государственных финансов потоком по прихоти чиновников, разграбление народного имущества и расхищение его по номенклатурным карманам — как происходило, так и происходит. Время от времени народ узнает об отдельных скачках из телевизионных новостей. Как говорится, не слобом единым жив человек. Социальные гарантии канули в Лету. Кто-то лишился пенсии, кто-то — чернобыльских «гробовых». Все потеряли льготные коммунальные платежи, и никто не получил товаров по низким конкурентным ценам. За десять лет правления нового правительства страна не сделала радикального шага к открытому рынку. Узкий круг номенклатуры под началом вездешного селекционного совещания значат больше, чем десятки тысяч директоров и предпринимателей, действующих по рыночным законам.

Как ни было оскромно слово «демократия», мы вынуждены снова приближаться к этой дороге, разобравшись в ней и двигаясь без страха. Ничего лучшего европейская цивилизация не придумала. Мы также не исключение. Нам придется осваивать разделение власти — на законодательную, исполнительную и судебную, чтобы каждая ветвь уравновешивала другую. Нам придется отказаться от монополии на средства массовой информации, как бы ни был велик соблазн диктовать собственную волю и избегать острой критики в свой адрес. В экономике придется избавиться от иллюзий, что государство всемогуще и может подгонять бурлаков. Только свободные люди с частными интересами и гарантиями частной собственности способны на чудеса и на такую скорость, которая не снится бурлакам. Демократические реформы, испытанные нашими соседями, могут быть использованы на нашей земле. Сделать такой шаг способна новая элита, которая может быть избрана 17 октября на парламентских выборах.

Многое зависит от решения избирателей, их выбора, их решимости. Пора определиться, не проверенную дорогу к европейскому дому с убогой лужайкой, навек распрощавшись с покосившейся хатой возле колхозного правления.

Дэпутаты групы «Рэспубліка» зарэгістравалі свае ініцыятыўныя групы

Усе 6 дэпутатаў, якія ўваходзілі ў групу «Рэспубліка» Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, — Валерый Фралюк, Сяргей Скрабін, Уладзімір Парфіяновіч, Уладзімір Рэзікаў, Іван Пашкевіч і Ігар Васілюк — зарэгістравалі свае ініцыятыўныя групы па вылучэнні кандыдатаў у дэпутаты.

Як паведаміў БелаПАН В.Фралюк, ніякіх праблем з рэгістрацыяй ініцыятыўных груп у дэпутатаў парламентарыяў не ўзнікла.

У прыватнасці, ініцыятыўная група С.Скрабіна зарэгістравана ў Лідскай гарадской выбарчай акрузе № 56, І.Васілюка — у Вілейскай выбарчай акрузе № 79, У.Парфіяновіча — у Чкаўскай выбарчай акрузе № 98, І.Пашкевіча — у Столінскай выбарчай акрузе № 16, І.Васілюка — у Мастокоўскай выбарчай акрузе № 104.

Юрый ПАЦЕМКІН.

У Расіі — 3 выбарчыя ўчасткі

У Расіі сфарміраваны 3 выбарчыя ўчасткі па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, якія пройдзюць 17 кастрычніка. Аліян з іх размешчаны ў Маскве, у Пасольстве Беларусі ў Расіі, а два іншыя — у аддзяленнях Пасольства ў Санкт-Пецярбургу і ў Калінінградзе.

Прадстаўнікі пасольства нагадваюць, што ў выбарах змогуць узяць удзел усе грамадзяне Рэспублікі Беларусі, якія выехалі ў Расію на пастаяннае месца жыхарства, а таксама беларускія грамадзяне, якія ў дзень галасавання апынуцца на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі па службовых або асабистых справах.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Трыумф беларускай оперы ў Берліне

Больш за 10 тысяч глядачоў змаглі ўбачыць 16 жніўня выступленне трупы Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы Рэспублікі Беларусі на падмостках «Вальдбона» — найбуйнейшай адрэзай сімвалі Берліна.

Беларускія артысты прадставілі оперу Джузэпе Вердзі «Аіда», якая ў выніку вынікам сумеснай творчасці Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і салістаў італьянскага тэатра «Арэна дзі Верона». Пастаўка акадэмічнага тэатра кіравалася выдатным дырэктарам і тэатральным дзеячам Германам Вільгельмам Кайтэлем.

Гастролі беларускага тэатра працягнуцца да 22 жніўня.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Прыгажунь удвая больш

Прадстаўляючы Брэсцкую вобласць на фінальным кастынгу IV рэспубліканскага нацыянальнага конкурсу «Міс Беларусь — 2004» будзюць 12 прыгажунь.

«Спажытак мы разлічвалі адарэзай 5—6 канкурсантаў, але дзяўчаты былі настолькі прыгожымі і чароўнымі, што было вырашана павялічыць колькасць прадстаўніц Брэсцкай вобласці да 12», — сказаў намеснік міністра культуры Валерый Гелойн.

Усяго ж на ўдзел у кастынгу было падарэзана 120 дзяўчат з усяй вобласці.

Цяпер 12 існавалі рыхтуюцца да фінальнага кастынгу, што адбудзецца ў Мінску 9 верасня.

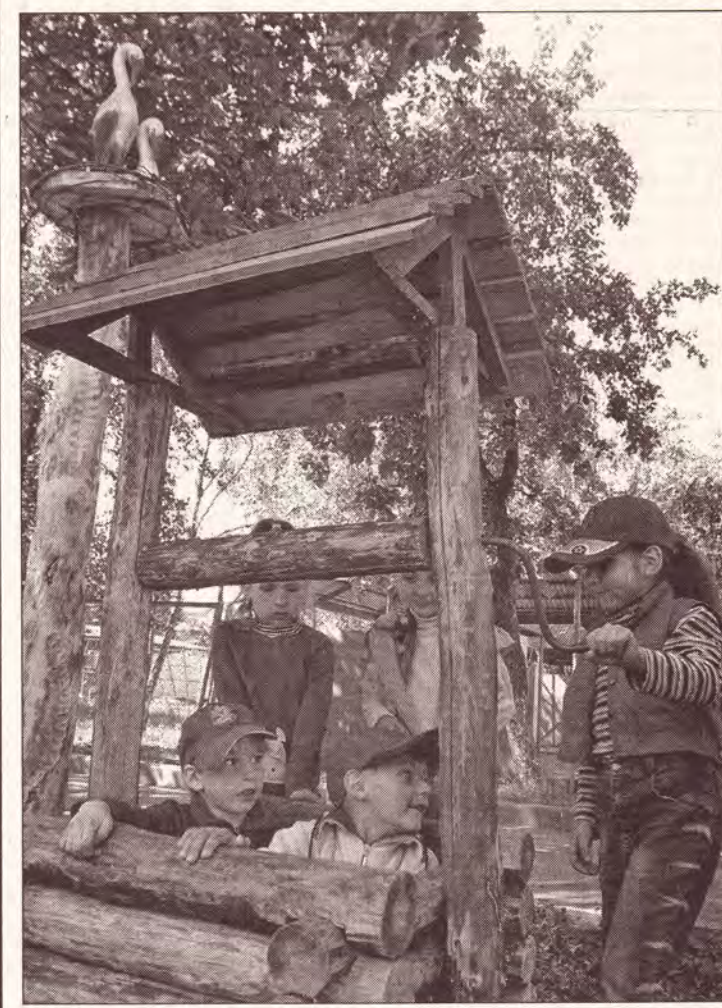
Ларыса ШЫГАНОВА.

Гэта толькі ягадкі

Паводле звестак на пачатку жніўня, дзясяткі гаспадарак Беларусі задзелана на нарыхтоўку пунктаў 220,8 тоны ягад і 25,8 тоны грыбоў — у асноўным чарні і лісчак.

Як паведаміла вылучы спецыяліст аддзела прамысловых вытворчасцей і новых тэхналогій Міністэрства лясной гаспадаркі **Вольга Овасюк**, каландараватыя ясныя і летнія гэтага года прывялі да зніжэння (на 20 тон) агульнай колькасці ягад і, наадварот, дазволілі павялічыць (на 13,5 тony) збор грыбоў.

Лавінія АРЭШКА.

Эх, лета...

Фота photo.bymedia.net

СІТУАЦЫЯ

У студэнтаў ЕГУ новая выпрабаванні?

На гэты раз звязаныя з пераходам у Белдзяржуніверсітэт

Пасля здабыцця ЕГУ статусу адукацыйнага ўстанова ў Міністэрства адукацыі пранявалі студэнтаў працягваць навучнае ў дзяржаўнай ВНУ гэтага тыпу глыбока. Студэнтаў ЕГУ залічвалі туды толькі на платных умовах.

1200 долараў — такую суму пад дамовай пранявалі пісаць у БДУ студэнтам факультэта культуры і філасофіі ЕГУ. Хлопцы і дзяўчаты адмаўляліся падпісваць такія дакументы.

Дэкан факультэта філасофіі ЕГУ **Грыгорый Міняўскі** гаворыць, што кіраўніцтва ЕГУ ведае аб тых праблемах, з якімі сутыкнуліся іх былыя студэнты пры залічэнні ў БДУ. Аднак Грыгорый Якаўлевіч спадзяецца, што гэта звычайная недарэчнасць, памылка. «Есць дамоўленасць, што нашы студэнты, якія будучы залічаны ў БДУ, будучы пачынаюць жэ, колькі ў ЕГУ, — кажа ён. — Зараз мы вырашаем гэты пытанне».

У ЕГУ існавала трохуэрэўная сістэма атлаты навування. Чым, дарчы, кіраўніцтва ВНУ ганарылася. Факультэты ў гэтым тэрыфі скалаў ад 600 да 800 долараў у год у залежнасці ад прэстыжнасці і папулярнасці факультэта. Студэнтаў, якія не прайшлі па конкурсе, але вельмі задалі вышні ў Еўрапейскім гуманітарным універсітэце, залічвалі з дамовай, што яны будзюць плаціць 1200 долараў штогод. Выдаткі ўніверсітэта атрымалі права на бясплатнае наву-

Марыя ЭЙСМАНТ.

Хронікі Анатоля Козловіча

Сёння мяня вынудзілі доказваць аксіому: рано плакаваць беларускасцю Беларусі! Сёння хроніка о языках. О друзьях и палачах материнского слова. О филологах-политиканах, бросающих в меня и моих русскоязычных читателей камни и не понимающих, что они целят в Беларусь.

16. Зелёный мальчик

Начну с письма, намеренно попросив корректоров не вмешиваться в его стиль и правописание:

Грамдзянін Анатоля Казловіч. Мне, як чытачу "Народнай Воля", стала вядома, што Вы збіраецеся выдаць зборнік аповядаў "Беларусы паміж небам і зямлёй" асобай кніжкай. Калі-б гэтую кніжку Вы напісалі на дзяржаўнай мове, на мове сваёй маці, дык яна мела-б досыць валькі вопыт у беларускай народзе, ёй, як кажуць, не было-б цяжы.

Вы грамадзянін А.Казловіч (назвалі мае ўмяненне не дазваляе Вас называць сваёй маці і сваім "хлопцам", як быццам-бы змагарылі за свой народ. Але ў той жа самы час Вы паказалі свой сапраўдны твар манкурта і КДБскае падкалуніка. Вашая праца напісаная для беларуса на чужой мове выкаляе толькі асуд і блявотні. Таму сваю "эпапею" прапаноўваеце такім-жа лухавішчам, як і Вы самі, бо беларус у поўным сэнсе гэта слова ніколі не ўозьме ў рукі той брод, аб чым некалі казаў Аноста Павал. Вось яго словы з бібліі, у якіх закладзены валькі філасофія думкі: "Во калі я маюся на чужой мове, дык хоць дух мой і моляцца, але разум застаецца без плоду". Таму я не хачу выхоўваць сваё дзіцё ў лухавіч на Вашых не тэмах блявотні, а ў вярхоўных творках для нашага розуму.

Больш таго за зрабду і гвалт нашай маці-мове, што Вы праклелі сякасі Ніла Глебіна, Галію Леўчыца і Янкі Купалы...

Грамдзянін А.Казловіч, па-чалавечаму мне Вас шкада, што Вы свой талент накіравалі не на карысць Байкашчыне, а падкалунікам еўжамкам служыце на лютымі ворагам. Вы вольце добра засвоіць калішніх расейскага генерала-зубератара вельшчыка Мураўёва: "Наша мова, наша мова".

Ціфу, ціфу... Мікола Канахоўіч, збярэ Таварыства беларускай мовы. Прыжыць!

"Нэ поправаляй на пышню шапку. Толькі!" гаворыла мне в дзетстве бабушка Ганна. Она имела в виду то, что бессмысленно в чем-либо убеждать дурня. Верю, что бабушка, уроженка деревни Горск, успела убедиться в этом за семьдесят два года жизни. Житейская мудрость перелазала ей от отца Игната (моего прадеда), а тому — от отца Игната (моего прапрадеда), а тому — от отца Потопта (моего прапрапрадеда), а тому — от отца Потопта (моего прапрапрапрадеда)...

Все они родились, жили и почили в Горске, свыше двухсот лет назад основанном Козловыми на песчаной лесной горе, на берегу Польского болота, на стыке нынешних Березовского, Кобринского, Пружанского, Дрогичинского районов.

Как публицист я — человек публичный, в ответ на свои суждения, зачастую жесткие, всегда готов услышать контраргумент и вступить в дискуссию. Письмо Микола Канахоўіча — не аргумент, а прицельный удар в область сердца. Удар из числа запрещенных.

Признаюсь, мне больно. Спонтанно, Конхоничу вполю захотелось ответить так же, как и его вождю, председателю ТБМ Олегу Трусову, который в газете "Наша ніва" вынес мне как писателю смертный приговор, безапелляционно констатировав, что белорусский Козлович сочинять не хочет, по-русски не умеет.

Председатель Пинской районной организации ТБМ Владимир Гук пишет "важнейшие из вальдешинских" моих хроник, но воспринимает меня "инициальными национальными мовы беларусы". Минчаннин М.Синякевич убежден, что "сваімі артыкуламі на акупанцкай мове с. А.Казловіч садзейнічае палітычнаму русіфікацыі нашага краю".

Мои визази, отказав мне в человеческих правах и природных способностях, оставили мне лишь мужскую слезу за вступную потравненность за письменным столом тоды. С безжалостными оппонентами невозможно дискутировать по сути вопроса, их доказательная база — грязь тебе в лицо. Три десятилетия следуют за мной по жизни один "сверхбелорус", злорадно фиксируя мои промахи в учебе, работе, семейной жизни. Залюбки-залюбки меня по образу и подобию своему я превращаю в публицистику не для того, чтобы образумить зухаватых хлопцаў, присвоивших себе Беларусь по лингвистическому признаку. Я держу удар, чтобы защитить и поддержать других, на меня подобных. Их, немало, я не хочу, чтобы Беларусь их потеряла.

У зорбаві тожэ сэрца ён, — учила меня бабушка Ганна, баптистка, имея в виду, что надо ценить каждого человека, не унижать, не оскорблять, не проклинать, не уничтожать, как это сделали "змагацы", лишившие права на белорусскую мое сердце, мою родню, моих друзей, мою родину, моих читателей.

Читая ваши хронікі "Белорусы между небом и землей", я нахожу в них родственные мысли и чувства. Я благодарен вам за ваше литературное творчество, которое доставляет мне удовлетворение при чтении и уважение к местам,

где мы родились, к темам, которые вы затрагиваете. Желаю вам здоровья и необходимых сил для продолжения творчества. Так пишет мне Николай Коляда, родившийся в соседней с Горском деревне Лука Кобринского района, ныне живущий в Бресте.

Родом я сельский, хutorский, правда, на семь лет старше вас. Но ваши Горск и Винец — это мои Плещицы с морем желтой лотаты и птичьей симфонией в небе по весне. Читая ваши очерки о загубленной природе Беларуси, ощущая острейший резонанс в своей душе, считаю вас своим единомышленником. На вашу книгу уже очередь среди моих родных и друзей". Так пишет мне из Пинска Михаил Басевич, настойчиво зовущий меня в гости.

"Шановны спадар Анатоля! Вельмі важная асветніцкая роля Вашай кнігі, але ёсць няўпэўненасць, што яна дайшла да тых, каго трэба асветаваць. Вылучылі напісаць маму, што мы з Вамі амаль аднаго ўзросту. Вы добра ведаеце вясковыя жывіцы, гэта ачуваецца ў хроніках. Нешта ў нас ёсць агульнае, што янона, заклікае быць аднадушным. Яшчэ ў 1984 годзе я ўпершыню стварыў незалежную дзіцячую арганізацыю ў школе. З той пары адны толькі перыямасы. Да мяне наведваліся з рознымі праблемамі чыноўнікі ад адукацыі, работнікі райкама, супрацоўнікі КДБ. Калі пачалі вельмі цішыню, дзіцячая скаўская арганізацыя ператварылася ў экалагічную. Але і тут не было спакою. Даходзіла да смяху, нават назва "Зелёная Дубровка", якую прыдумалі дзеці, выклікала падазрэнні. Можна, чыноўнікі думалі, што "Зелёная Дуб" пухуць сваю парасткі?" ("Зелёная Дуб" — беларуская палітычная арганізацыя, якая ў 1919—1930-я гг. кіравала антыбальшавіцкім сялянскім рухам; падтрымала ўласнай вайсковай сілай Слуцкае паўстанне ў 1920 годзе. — А.К.)

У 2003 годзе экалагічная дзіцячая арганізацыя была ліквідавана, на змену ёй прыйшлі БРСМ і піянеры. Ён адзін настайнік не выступіў у маю абарону. Так, са скаржамі і болем, піша мне настайнік Бернард Пакульнік з вёскі Буйкі Мядзельскага раёна.

Мне пишут земляки-полешуки, служачы, полтавчане, светлогорцы, славутичане, копальчане, оршанцы, лядчане... Пишут по-белорусски, по-русски, по-украински, на трояком — каждый пишет на языке, унаследованном от матери. Я понимаю всех, а все понимаю меня. Толмачом между нами стоит общая родина — Беларусь, язык которой сложился по воле трудовой истории и представляет собой многоголосный хорал людей, птиц, берез, сосен...

Когда моя мама ходила на родительские собрания в школу, классная руководительница говорила ей обо мне: хороший у вас мальчик, дисциплинированный, учится на четыре и пять, но не поет. Ничто не могло заставить меня в шестом классе на уроке пения выйти к доске и петь зальне. Многу руководило нечто более сильное, мое застенчивость. Думаю, это была борьба за самовыражение... И я добился свободы. Взамен пения учительница гоняла меня по нотной грамоте, что пригодилося, когда основывал баян.

Пелось мне, когда ехал из школы домой. Велосипедная тропинка из Подкрайней в Горск четыре километра петляла по сосново-березовому лесу. Перед лесом текла река Винец. Я останавливался, с восторгом смотрел, как струйки реки бегут, шумят, искрятся, поют. И сам пел. Душой.

Частенько я заворачивал к Королевой Горе, чтобы залезть там на самую высокую сосну. Оттуда открывалась вся родина, отчего сама по себе рождалась моя песня. Мы пели вместе: я, сосна, земля, небо, ветер. На каком языке? Безумно, на родном — полеском.

На сосну либо березу я забирался, чтобы петь, а на вышню, чтобы полакомиться. После Великой Отечественной войны от бабушкиной усадьбы остались только три высокие вышны. Чтобы добраться к ягодке, я полз по голому столу, как зеленый червячок.

Бабушка вспоминала, что до войны у нее возле хаты был вышневый сад. В июле 1941-го немцы, свернувшись с шоссе в Горск, учинили сожрешие бабушкины вышны и решили попробовать. А как достать, если ягоды недоступны? Тогда сорвали ветки деревьев. "Едят мою вышню, смюжню, гэрэжунт, а я стою, ныц из мого скаматы, язык одняю, дуваю, забьот и мэнэ, як тую вышню..."

Бабушка, у которой страх отнял все слова, сравнила себя с вышней. С точки зрения фашистов бабушка и вышня тоже воспринимались как единое целое.

В национал-фашистское восприятие белорусской реальности можно добавить бабушкину хату, нашу деревню, всю Беларусь и меня, будущего. Вот он я, маленький, — на одной из трех вышневых вышен. Мы с вышней каемся в обинику под легким ветерком. Вдруг всем телом я слышу, как по столу рубят топором. Нам вместе намереваются срубить, выкорчевать из родной земли. Топором размахнулся Микола Канахоўіч. На его топоры я с ужасом читаю: "Размаўляў са мной па-беларуску!"

Даже если Канахоўіч приставит свой топор к моему горлу, я все равно прохриплю, что белорусский язык для меня — не материнский, а выученный. Так же, как русский.

В шестидесяти-семидесяти лет человек обычно выбирает профессию. Я же мучительно выбирал язык. Такое происходит только в Беларуси.

Напомню, в начале шестидесяти годов двадцатого века лидер советской империи Никита Хрущев похвалил белорусов за то, что быстрее всех идут к коммунизму, отказываясь от родного языка. Обществу сотворило для юного трагизма филологическую трагедию. Мечтая о журналистике и литературе, деревенский мальчик вынужден был решать, на каком языке писать: полеском, украинском, русском, белорусском.

На полеском я говорил с родителями, с одноклассниками, на переменах в школе. Родной язык не существовал в письменном виде. Похожим на полеский казался украинский, но он отпугивал меня грамматикой. Русский был всеми уважаемым, по-русски я сочинил несколько тетрадей стихов. Что-то подкалоло мне попробовать и по-белорусски. Завелю новые тетради, стал заполнять их белорусскими стихами.

Юноша моего размышлял о природе языка. На эту тему был написан цикл стихов "Клімаце".

*Што напісалі ў небе журавы
Асёнім шпатаўным клімацам?
Тузоу крыкі тупаць пралісам!
На горскіх балях і палях.*

*Рука спачыць лягла на стол пусты,
Як выразае затомленая птаха.
Памежала перадымоных жахаў —
Асіны скінзлі свае лісты.*

*Хістаецца ў паднябесі
Дарож пыльна-цёмны клім...
Збожжа, камень зору кінь —
Ён хвае жаўтанкам на узлесце.*

*Усім нябесным і зямным
Да болю ў вухах залыцануца,
Палескай песьняй абвучанца,
Ад званкай песьні стаць нямым!*

*О вуглаваты почырк мой!
Зраніць з роднаю зямлёй,
З тым зразумелым клімацам,
Што ў небе родным растарыўся...*

Для поступления на факультет журналистики требовалась трудовая стаж не менее двух лет. У меня имелся год работы в райгазете "Маяк коммунизма". Решил идти на белорусское отделение филологического факультета БГУ, чтобы потом перевестись на журналистику. В окружении юбок я прошел первую курс традиционного женского филфака. В доказательство штирну по памяти крылатое выражение на латинском: *habent sua fata libelli* (книги имеют свои судьбы).

К концу второго курса (я уже был на журфаке) белорусских студентов набралось так много, что друзья посоветовали составить из лучших книг. Поэт и преподаватель Лойко на общественных началах отредактировал мои тексты. Я занес рукописи в издательство "Беларусь", где поэт Степан Гарусев написал так называемую внутреннюю рецензию. Восторженную! Проверяя процедуру отбора и обсуждения, моя книга под названием "Зямныя вышны" была включена в тематический план издательства "Беларусь".

Авторы и книги имеют общую судьбу. Одинаково заведующий литературной редакцией издательства, детский поэт-стихотворец Хвельд Жычка в своейственной емо солафонской манере пробурчал в меня в лицо, что рано зеленому юнцу иметь книгу, или набираться жизненного опыта.

Администрирование в те годы свирепствовало в литературном процессе. Редактор и рецензент по-отечески мне сочувствовали, пытались защитить от издательского черберга, подрубившего крылья многим авторам. Я не сомнялся, что рано зеленому юнцу иметь книгу, или набираться жизненного опыта.

Частичка моей книги была включена в сборник шестерых молодых поэтов "Рубі", он вышел в 1970 году. Мы, авторы, назвали его братской могилкой. Выкарабкался из нее в поэзию только Сергей Законников. Я ушел в журналистику.

Через тридцать пять лет, в 2003 году, когда я написал по-русски очередную книгу публицистики, Канахоўіч пришел мне безграмотное оскорбительное письмо.

Я привел письмо **сбрана ТБМ** в авторской редакции, чтобы показать, как в человеке переплутались "наркамания" и "тарашкевизм". Канахоўіч *зніў з панталыку* политизированные филологические перестройки белорусского языка в тяжелейший исторический период, когда на волоске висит независимость Беларуси. Им захотелось немедленно приучить всех писать не снег, а

снег (интересно, почему не *снєг*?). Они без предупреждения и широкого обсуждения заменили *паль гадзіна на паль гадзіну*. Глебу и Эропа им показалося блуазунычнэ, нежэлі Глебу и Эропа. Карты они поменяли на *мату*, внедрились *паль*, но почему-то оставили без изменений *планету и плацун*...

Визуальная эстетика-фильм вносила хаос в белорусский язык, путятирвали и укорачивали его носителей, отпугнули от него симпатизирующих и колеблющихся. Тактически бездарно затеяв языковую "реформу", они лишили белорусское правописание стабильности.

Абсурдность ситуации понял поэт и депутат Нил Глевиц, председатель *моунай Камітэі* Верховного Совета, в середине девяностых он объявил о прекращении работы Комиссии до лучших для белорусского языка времен.

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас даўны прызнак і... на дружбу, *Васіль Быкаў, 28 сакавіка 98 г.*"

Знаю, в данный миг они обиняют меня в неуважении к Василе Быкову, написавшему последние книги на "тарашкевизм". Открываю его книгу "Сыныя" и читаю: "Анатолю Казловічу — у вас да

Тры дні: да п'едэсталу беларусы не дайшлі...

За тры дні алімпійскіх спаборніцтваў у Афінах было разыграно 39 камплектаў узнагарод. Медалі заваявалі прадстаўнікі 37 краін. На жаль, Беларусі ў гэтым спісе на-ранейшаму няма...

Рэальны шанцы прабіцца ў фінал запылы на 200 метраў у комплексным плавании мела беларуская спартсменка Ганна Шчэрба. У паўфінальным заплыве Ганна паказала дзевяты час — 2 хвіліны 14,92 секунды. Ад папання ў фінальную восьмерку Шчэрба аддзялілі 0,24 секунды. Між іншым, у кваліфікацыі Шчэрба была пятай. Таксама не трапіла ў фінал яшчэ адна беларуская плыўчыца — Алена Попчанка. Дарэчы, у беларускай фэдэрацыі плавання разлічвалі, што гэтая спартсменка заваявае медаль у сваёй любімай дысцыпліне 200 метраў вольным стылем. Але Попчанка заняла ў паўфінале толькі 11-е месца. Яе час 1 хвіліна 59,87 секунды. У кваліфікацыі Алена паказала 12-ы вынік.

Беларускія прадстаўнікі настольнага тэніса завяршылі свае выступленні ўжо ў стартавым для іх трэцім крузе. Таццяна Лагачук і Вераніка Паўловіч наступілі тайванскаму дуэту Хуа Хуан-І/Юнь Фен-Лу — 3:4, перамагаючы па партыях 3:1. Таццяна Ка-страміна і Вікторыя Паўловіч прайграў італьянкам Нікалеце Стефанавіч і Бенціні Тань-Мар-фандзіні — 2:4.

А вось беларускія прадстаўнікі вольнага тэніса Максім Мірны і Уладзімір Ваўчук выйшлі ў наступны круг спаборніцтваў без барацьбы. У першым раундзе алімпійскага тэніснага турніру беларускі дуэт павінен быў сустрэцца з маракан-

цамі Юнэсам Аль Айнаў і Хішамам Аразі. Але паядынак не адбыўся з-за траўмы аднаго з мараканцаў. Такім чынам, беларусы адразу выйшлі ў 1/8 фіналу, дзе іх сапернікамі стануць амерыканцы Боб і Майк Браўны. Дарэчы, гэтыя амерыканцы "пасеяны" пад першым нумарам у парным разрадзе алімпійскіх спаборніцтваў.

Яшчэ адной раласнай навіной для беларускіх аматараў спорту стала тое, што наш лучнік Антон Прылепаў выйшаў у 1/16 фіналу алімпійскага турніру. У першым раундзе ён выйграў у алімпійскага чэмпіёна Сіднея-2000 Саймана Фэйрвэйзера — 141:137.

Таксама ўдала пераадолеў першы бар'ер беларускі баксёр Міхал Бірнадскі, які ў вагавай катэгорыі да 57 кілаграмаў перамог ачэка калумбіяца Лікара Рамаса Кончу — 32:18.

Няўдала складалася стрэльба з пневматычнай вінтоўкі для беларуса Віталія Бубновіча. У кваліфікацыі ён заняў 24-е месца, набраўшы 590 ачкоў. Бубновіч адстаў ад восьмеркі фіналістаў на 4 ачкі.

Завяршыў сваё выступленне ў Афінах бронзавы прызёр Сіднея-2000 дзюдаіст Анатоль Ларукоў. У вагавай катэгорыі да 73 кілаграмаў ён прайграў карэйцу Лі Вох Хі, а ў сутыкальным разрадзе Ларукоў наступіў амерыканцу Джэйму Педра (на здымку), які стаў бронзавым прызёрам у сваёй вагавай катэгорыі.

Вось так выглядае медальная табліца Алімпіяды-2004 па выніках трох поўных дзён:

	З	С	Б
Кітай	10	4	1
Аўстралія	6	2	5
Японія	5	1	1
ЗША	3	5	5
Францыя	3	2	3
Італія	2	3	2
Турцыя	2	0	1
Украіна	2	0	2
Расія	1	5	2
Венгрыя	1	1	1
Германія	1	2	1
Паўднёвая Карэя	1	0	2
Тайланд	1	0	2
Грэцыя	1	0	1
ПАР	1	0	0
Галандыя	0	2	3
Польшча	0	2	0
КНДР	0	2	0
Аўстрыя	0	1	0
Зімбабве	0	1	0
Іспанія	0	1	0
Вялікабрытанія	0	1	0
Грузія	0	1	0
Інданезія	0	1	0
Партугалія	0	1	0
Славачка	0	1	1
Сербія/Чарнагорыя	0	1	0
Бельгія	0	0	2
Балгарыя	0	0	2
Куба	0	0	3
Аргенціна	0	0	1
Манголія	0	0	1
Калумбія	0	0	1
Чэхія	0	0	1
Канада	0	0	1
Румынія	0	0	1

Дойчэшакалад з калгаснай пуні

Усяляж вёскі Мухіна пралагаў трагедыю шляху, па ім у тую вонь 41-га года некалькі дзён пайшлі матачышкі, танкі, крывыя грузавікі з упарнымі німецкімі групу-вак, што рваліся на ўсход. Зрэдку пара матачышкі збывала ў вёску, салдаты ў шэрых плашчых збіралі па хатах яйкі, сала і дагна-нялі сваіх. А потым, недзе тыднёў праз два, у вёску наехалі тылавікі-абознікі — і за некалькі дзён выразалі ўсіх кароў, свіней, авечак, палавілі курэй на пад-ворках.

У мукіхскіх жыхароў акрамя бульбы ды цукровых буркоў (з іх жанчыны гналі нядрэнны самагон — ад ліхога гаспа) нічога не засталося на прахышчэ, бо малаціш сьмят-так ураную зба-жыну не было каму: мужчыны пайшлі ваяваць. Вясцоўцы гада-далі, асвабіла пакутавалі дзеці.

Аднойчы сярод дзяўч у вёску завярнулі тры крывыя тупарылыя грузавікі, спыніліся каля калгас-най пуні, дзе раней захоўвалася збожжа. Немцы сталі выражаць драўляныя скрыні і складаць іх у штабелі ў пуні. Калі выгрузка скончылася, ды варагаві паставілі двух салдатаў галоў за сарак, з вінтоўкамі. Яны па чарзе неслі варту.

Вясковаму хлапчуку Уладзі-міру Мурашаву, якому было гадоў трынаццаць, каршэла даве-дацца, што там такое ахоўваюць немцы. Падаварыў духу сабур-коў свайго ўзросту, і яны пры-цемамі, зрабіўшы ў сцяне, сцяпеней з архавых пруткоў і абмазанай глінай, лаз, праніклі ў пуню. Акрылі адну скрыню — і ахнулі ад раласці: там былі ша-каладныя цукеркі! Іх ніхто з хлапцоў да ваіны не бачыў, зрэдку маці з горада прывозіла падшукі-карэмалкі. А тут столькі ласункаў! Сталі кашта-ваць, наеліся, як кажучь, ад

пуні. Адкрылі яшчэ адну скрын-ку, і там — пліткі шакаладу! У 41-м годзе пермаці добра-такі падкармілі сваіх салдат бала-зе амаль усе акупаваныя Герма-ній Еўропа працавала на яе.

Хлапчукі-налетчыкі пакаш-тавалі і плітачана шакаладу, а скрынак пяць вынеслі праз лес і схавалі паблізу ў роўе, у густым кустоў. Прынеслі і дамоў не-калькі плітак, сваім маці казалі, што гэта іх салдаты пачаставалі. А самі праз некалькі дзён паўта-рылі вылазку. І — папаліся, бо варагавы пачуў варту ў пуні, адчыніў варты і крыкнуў "хальт!". Ад наведзенага ва ўпор карабіна ў хлапцоў перахапіла дыханне. Немцы, падышоўшы бліжэй, загадаў хлапчукам... есці шакалад!

— Эсэн, эсэн! Шнэлі! Хлапчукі на пальцах сталі глумічыць яму, што гэтая сма-ката ім болей не лезе ў рот і нават паліпавалі рукамі па жы-ва-тах, але немцы заставілі іх наўмыльным, пакуль налетчыкі са слязімі на вачах не сталі на каленях прасіць літасці. Вартавы памякчэў і папыхавіўся, ці есць у іх дома самагонка (гэтае слова ён вымавіў пра-руску). Уладзік адказаў: ёсці! Немцы пакінуў двух яго сабуркоў у якасці до-ложнікаў, з умовай, што Уладзік вернецца са шпіталам. Маці мела некалькі дзяцей у вясце, адну пералада сьняну, калі той павезаў пра свае прыгоды. Немцы, убаўчышы бутэльку з напоем, павесілі, дастаў з сумкі склад-ную пластмасавую шыяначку, напоўніў і прапанаваў кожнаму з палоннікаў паспрабаваць. Яшчэ ні разу ў сваім жыцці не рабілі гэтага, але тут была нявыкрутка. Пасля немцаў налі і сабе, адра-заў сьбіку шэрага, у цэлафане, хлеба, намазаў маслам, паклаў зверху лусту плаўленага сыру,

выпіў і закусіў. Паўтарыў "пры-чашчэнне" і, раздэбрушы, ад-рэзаў кожнаму па кавалку хлеба, даў па дзве пліткі шакаладу і ад-пусціў, нагадаўшы, што яго на-парнік, які ў той час стаў у за-кутку, таксама хоча выпіць, маўляў — нясіце і яму.

Маці Уладзіка не ўстрымала-ся, павядала аб хлапчуковым "бартэры" суседкам, і тая з бу-зэлькамі самагому зачасцілі ў пуню, вяртаючыся з атрыма-нымі ў абмен пліткамі шакаладу і пакамі пачэняны. Свой запас хлапчукі пастараліся перанесці ноччу з рову дамоў.

Нарэшце, нечаканы для вясцоўцаў бартэр з вартавымі скончыўся, калі да пуні зноў па-д'ехалі тры грузавікі і салдаты перанеслі скрынкі ў кузавы, забраўшы з сабой двух вартавых. Фронт па тым часе прасунуўся далей на ўсход, і машыны спя-шчаліся за ім.

Уладзік першы зазірнуў у пуню і выявіў у далёкім кутку, за кучай саломы, шукт восьм неза-браных скрынак з шакаладам і пачэнянем. Даведзаныя аб гэтым, вясковыя жанчыны кінуліся дзясціць трафэй. Болей даставалася тым сем'ям, дзе ў хаце было па трое-пяцёр дзяцей.

Толькі ненадоўга хапіла тых, пакінутых немцамі прыпасу. Неўзабаве вёска была спалена мільярдэрамі апаляца толькі туні. А людзі, пазбавленыя даху на га-лавой, мусілі ісці ў ляс, да партызанаў — да прыходу Чыр-вовай Арміі.

Гісторыю гэту мне раска-заў Уладзімір Кірылавіч Мура-шоў, жыхар Слуцка. У свае семдзесят шэсці ён усё перажы-тае ў тыя ваенныя гады памятае да драбніц.

Міхась ТЫЧЫНА.

г.Слуцк.

«Пайшло слова Тарасова горда, непакорна...»

Пад такім дэвізам у Літаратурным музеі Янкі Купалы адкрылася выстава, прысвечаная 190-годдзю вялікага ўкраінскага Кабзара і прымержаная да Дня Незалежнасці нашай суседкі Украіны

Партрэты двух геніяў сваіх родных і сусветнай літаратуры — Тараса Шаўчэнка і Янкі Купалы — сустракае гасцей музея гэтая цікавая выстава. Кожны яе экспанат — даўня і сучасная кніжніца выданняў, гістарычныя фотаздымкі, дакументальныя сведчанні і выказванні вядомых асоб, творы мастацтва — перака-наў гавораць аб глыбінных ка-ранях роднасці двух славіцкіх народаў у іх справядным памк-ненні да долі і волі, ішчэня жыцц неалежна, па-чалавечы годна і ганарыцца сваёй Радзі-май.

Менавіта гэтае пакмненне, горды дух вольнасці і бяспэчна-любаві да Бацькаўчыны з'я-наў аддзеленым у часе і прасторы немяротных песьняроў Беларусі і Украіны. Для нас яны заўжды стаяць побач — блізкі і родны, неадлучны ў нашай душы. І юбілейнага года 190-годдзя з дня народзінаў украінскага Кабзара сталася святам для беларусаў і гола, прыгожа адзначалася ў Купалавым доме ў цэнтры Мінска.

Аб гэтым ухвалявана і шчыра гаварылі ўдзельнікі імпрэзы ў музеі з "абодува бакоў". Слухаючы ўзнёслыя словы палы Украіны ў Рэспубліцы Беларусь Пятра Шапа-вала і гаспадароў сустрачкі, сярод якіх былі, акрамя супра-ціўнікаў музея, знаёмыя белару-скія паэты Мікола Аўрамчык, Анатоль Вярыжскі, Сяргей За-коннікаў, Васіль Жуковіч, наву-

ковец Вячаслаў Рагоўша і іншыя, убаўчылі ў сэрца даўно знаёмыя і любімыя паэтычныя радкі Шаўчэнка і Купалы, спя-ваючы разам з гуртом беларускіх украінцаў і ўдзельніцаў асесні браш-кінары, нечаканым было не паўтарыць услед за беларускім Песняром напісанае ў яго храс-таматынай пазме "Тарасова доля":

Чаму ў сэрцы беларускім
Песня Тарасова
Адзукнулася, запела
Зразумелым словам?

Бо ішла доля беларуса
З долі Украіны
Адальскава — у поце, слёзах
Ціневым гасіччым...

Дарэчы, беларускімі даро-гамі-гасіччымі не раз праяз-джаў у свой час у розныя гады — падлеткам і сталым чалавекам — украінскі Кабзар. І яны калыхалі яго лумы, натхнялі на паэтычныя лады... Гэтыя дарогі і сёння — да-рогі прыязнасці, дружбы і лю-бові двух народаў, якія, набывшы каштоўны дар — дзяр-жаўную незалежнасць, атрымалі куды большую, чым раней, ма-гчымасць непасрэдна даліць і ўмацоўваць сяброўска, братнія сувязі па ўсіх накірунках дзея-лення будучыні Беларусі і Украіны.

Між іншым, экспануемая ў Купалавым доме выстава пабы-вала краху раней і ў гэтых на-зямлі Кабзара — у Кіеве, у Пала-цы Тараса Шаўчэнка.

— Прымаў на там як род-

ных, з сардэчнай цеплынёй і ўдзячнасцю, — гаворыць му-зейшчыкі-купалаўцы. — І ўсе за-хапіліся прыгажосцю нашай мовы, прасілі размаўляць вы-ключна на ёй, без перакладу.

Мова лужыцкай блізкасці і любові пераключыла і не паўрабае. Прымяна, што на імпрэзе на добрай беларускай мове прамаўляў і намеснік міністра культуры Беларусі Валеры Гел-ройц. Дзе праўда — балочная праўда — не дае спакою: такіх астраўкоў, дзе беларускія слова пачуваліся ў пашане і любові, у беларускай сталіцы па пальцах можна пералічыць. Такі сумны вынік дзяржаўнай антыбелару-скай палітыкі. Бо дзе ж яшчэ такое магчыма: у цэнтры Мінска, ля самага ганка Купала-вага дома паша ўрачыстасці да-валяе пачуць ад нейкай "дамы", што таптаўся па све-жым газоне з кветкамі:

А вы идите, идите скорей
отсюда со своей быдлачьей
мовай, слышать ее не могу!

Не хапae на яе Купалы з яго вершам "Чаго ж вам хочацца, панове...". Яе хапae Шаўчэнка з яго неўмучным словам. Але пра такіх неруворных пракоў дамач-ка "а-ля русо", пэўна, і не ведае, для яе тут — тэрыторыя "абарыгенаў". Шкада нячэсна-сцю, горда, непакорна — паў-яе ідзе і прыдзе ў вечнасць ства-рэнне Богам узявольнае слова беларускай і украінскай зямлі.

Святлана КЛИМЕНЦЕНКА.

ТелеОлимпиада

В эти дни внимание спортивных болельщиков во всем мире приковано к баталиям, которые проходят в олимпийских Афинах. Знакомим читателей "Народной воли" с расписанием телепередач Олимпиады.

18.08	Велоспорт (шоссе)	13.00—14.10	ЛАД
	Стрельба пулевая	15.15—15.55	ЛАД
	Легкая атлетика, дзюдо	16.00—18.45	БТ
	Плавание, тяжелая атлетика	19.30—21.00	БТ
	Гимнастика спортивная		
	Тяжелая атлетика	21.30—22.40	БТ
19.08	Дзюдо	16.30—17.45	БТ
	Плавание, теннис	19.30—21.00	БТ
20.08	Стрельба пулевая	14.30—15.10	ЛАД
	Дзюдо, велоспорт (трек)	16.30—17.50	БТ
	Плавание, легкая атлетика	19.30—21.00	БТ
	Легкая атлетика	21.30—23.30	БТ
21.08	Гребля академическая	08.30—10.40	ЛАД
	Легкая атлетика, плавание, тяжелая атлетика	18.30—21.00	БТ
	Тяжелая атлетика, легкая атлетика	21.30—23.00	БТ
22.08	Гребля академическая	09.20—10.35	ЛАД
	Стрельба пулевая	13.30—14.10	БТ
	Легкая атлетика, гимнастика спортивная	19.30—21.00	БТ
	Легкая атлетика, гимнастика спортивная	21.30—23.15	БТ
23.08	Теннис настольный	13.00—15.00	ЛАД
	Велоспорт (трек)	16.30—17.30	БТ
	Легкая атлетика, гимнастика спортивная	18.30—21.45	БТ
	Легкая атлетика, гимнастика спортивная	22.15—22.40	БТ
24.08	Гимнастика спортивная (гала-представление)	12.00—14.00	ЛАД
	Велоспорт (трек)	16.30—19.30	БТ
	Легкая атлетика, тяжелая атлетика	19.30—21.00	БТ
	Тяжелая атлетика, легкая атлетика	21.30—23.30	БТ
25.08	Легкая атлетика	19.00—21.00	БТ
	Борьба греко-римская		
	Легкая атлетика	21.30—23.30	БТ
26.08	Современное пятиборье	17.50—19.50	ЛАД
	Борьба греко-римская		
	Легкая атлетика	20.00—21.00	БТ
	Легкая атлетика	21.30—22.55	БТ
27.08	Гребля на байдарках и каноэ	08.30—10.30	ЛАД
	Современное пятиборье	18.00—18.40	ЛАД
	Легкая атлетика	20.00—21.00	БТ
	Легкая атлетика	21.30—22.50	БТ
28.08	Гребля на байдарках и каноэ	08.30—10.30	ЛАД
	Футбол, Финал	10.00—12.00	БТ
	Гимнастика художественная	16.30—17.40	БТ
	Борьба вольная, бокс, легкая атлетика	19.10—21.00	БТ
	Легкая атлетика	21.30—22.30	БТ
	Баскетбол, Финал	22.30—00.15	ЛАД
29.08	Бокс, борьба вольная	14.00—17.35	БТ
	Гимнастика художественная	21.15—24.00	БТ
	Церемония закрытия Олимпиады		

АЛЁ, АФІНЫ!

Пропускам у Алімпійскую вёску паслужылі... значкі

Пакуль на спартыўных пляцоўках афінскай Алімпіяды атлеты змагаюцца за медалі і ўсталяваюць новыя рэкорды, у Афінах ажывае частка беларускай дом. Вось што раскажаў па тэле-фоне з Афін прэс-аташ Навіцкага Алімпійскага камітэта Пётр РАБУХІН:

"19 жніўня ў самым цэнтры Афін абудзецца ад-рыццэ беларускага дома. Гэта чатырохпавярховы будынак, дзе для нашай дэлегацыі будуць аформлены адзін паверх. На гэтым паверсе ёсць асічкі, пакой для прыёму дэлегацыі, пакой для адпачынку, пакой для правядзення прэс-канферэнцыі..."

Што тычыцца харчавання і пражывання беларускіх спартсменаў, то Пётр Рабухін запэўніў, што праблем ніякіх няма: "На выбар кожнага спартсме-на — разнастайнае меню: ад азіяцкай кухні да італьянскай піцы. Зразумела, што прысутнічаюць у меню і стравы еўрапейскай кухні".

Беларускія спартсмены жывуць у Алімпійскай

вёсцы, а яшчэ адна частка беларускай дэлегацыі жыве на караблі. Праўда, як значае прэс-аташ Навіцкага Алімпійскага камітэта, "мае заган-ны" сістэма бяспекі: "Адзін з гэтых нашай каман-ды два дні запар праходзіў праз Алімпійскую вёску праз другі выхад, хадзя фармальна не меў на гэты права. Пропускам абодва разы служылі значкі, якія ён дарыў службе аховы", — раскажаў Пётр Рабухін. А вось на караблі, дзе пражывае сам Рабухін, рас-працавана трайная сістэма бяспекі. "Ніхто, акрамя жыхароў карабля, не можа сюды прайсці, нават ішчы міліі не пусцілі", — паведаміў прэс-аташ.

БЛІЦ-АПЫТАННЕ

Хварэем за нашых! А што нам застаецца?..

Пасля трох поўных дзён Алімпіяды ў Грэцыі, напэўна, можна падвесці нейкія вынікі і падзілі-ца сваімі ўражаннямі ад спаборніцтваў. "Народная воля" прапанавала зрабіць гэта вядомым у свеце спорту людзям:

Уладзімір ПАРФЯНОВІЧ (прозаік, алімпійскі чэмпіён па вяславанні):

— Алімпіяда — вельмі сур'ёзная спаборніцтва, якія ад-розніваюцца ад усіх астатніх. На Алімпіядзе трэба быць гатовым да больш сур'ёзных вынікаў і больш жорсткай канкурэнцый барацьбы. Шкада, што па выніках трох дзён беларусы аступаючы, і нават тыя мелі, якія планаваліся, не завая-валі. Баранна гучыць, але належа-завуць памірае атчэйны. Праўда, на 25 алімпійскіх медалёў спадзя-вацца ўжо не прыходзіцца. Яшчэ раз паўтарыў: Алімпіяда — гэта галоўная сур'ёзная спаборніцтва, дзе абавязна не гаварыць, а рабіць.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА (спартыўны журналіст):

— Мне не задавальняе на гэтай Алімпіядзе аб'ём вышчана з Афін. Хоць і гавораў пра ўсебако-вае паказу алімпійскіх гульняў, але, напрыклад, тэлеканал "Лад" ідзе далёка не ва ўсё. Шкада, што дэзінформіраваны атрымліваюцца ў нашых тэлевізійных нейкія аднабокія, чыста беларуская на-

кірунку. Шкада, што не належа-належаў увагі гульнявым відам спорту. Я разумю, што беларусы ў іх не праслаўлены, але тым не менш ёсць жа сусветны футбол, баскетбол, воднае палі — гэта вельмі цікава.

Што тычыцца выступлення беларусаў па выніках трох дзён, то перажываць не варта. Гісторыя ведае такія выпадкі, калі першыя беларускія мелі з'явіліся толькі праз тыдзень пасля пачатку спаборніцтваў. Нешта яшчэ будзе, але 25 ме

Ни дня без соков

Наибольший лечебно-профилактический эффект оказывают свежие соки, не подвергшиеся термической обработке, так как при кипячении лечебная ценность соков значительно уменьшается. Однако надо помнить, что сырые соки быстро портятся, поэтому их надо употребить сразу же после приготовления.

По характеру воздействия на организм соки можно разделить на несколько групп:

- мочегонные** — виноградный, морковный, клубничный, арбузный, абрикосовый, грушевый, сок сельдерея;
- противовоспалительные, противовоспалительные и антигистаминные** — яблочный, чесночный, луковый, сок хрена;
- сокогонные** — капустный, морковный, сок красной свеклы и хрена;
- дезинфицирующие и усиливающие окислительные процессы** — капустный и сок красного перца;
- понижающие кровяное давление** — томатный, сок лимона, свеклы, калины;
- тонизирующие** — персиковый, виноградный, клубничный, абрикосовый, томатный, черничный;
- сок капюсты** безбелочный применяется при лечении заболеваний печени, желчного пузыря, почек, нарушении водно-солевого обмена, благоприятно действует при язвенном процессе слизистой оболочки желудка, полезен при геморрое, заболеваниях дыхательных путей, селезенки, печени, показан при бессоннице, экземе, диатезе. Принимать по 1 стакану с 1 ст. ложкой меда 2 раза в день — натощак утром и на ночь;
- сок свеклы** применяется при лечении заболеваний печени, желчного пузыря, почек, при ожирении, гипертонии, ишемической болезни сердца, запорах, обладает легким слабительным и мочегонным свойством. Принимать по 0,5–1 стакану с 1 ст. ложкой меда 2–3 раза в день до еды;
- картофельный сок** играет большую роль в нормализации водного обмена и поддержании нормальной работы сердца. Он также применяется при язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки. При систематическом приеме сока исчезают боли, отрыжка, изжога, тошнота,

снижается кислотность желудка. Отжимать в сентябре-октябре из клубней. Принимать по 1 стакану с 1 ст. ложкой меда 2 раза в день — натощак утром и на ночь через 2–3 часа после ужина.

Морковный сок назначается больным с авитаминозом А, для активизации внутриклеточных окислительно-восстановительных процессов, используется при малокровии и гастритах с пониженной кислотностью желудочного сока. Он способствует быстрому заживлению ран, показан при инфаркте миокарда, а также кормящим матерям для увеличения лактации. Применение морковного сока противопоказано при обострении язвенной болезни и энтеритах. Принимать по 0,5–1 стакану с 1 ст. ложкой меда 2–3 раза в день до или после еды.

Огурцы — естественное мочегонное средство. Огуречный сок укрепляет ногти и волосы, предотвращает расщепление и выпадение волос. Он также усиливает перистальтику кишечника, способствует выведению холестерина. Принимают огуречный сок по 1 стакану с 1 ст. ложкой меда 2–3 раза в день до еды. Смесь соков моркови, свеклы и огурцов широко применяется при почечно- и желчнокаменной болезнях.

Яблочный сок применяется для поднятия сопротивляемости организма и для утоления жажды, является тонизирующим средством при сердечно-сосудистых заболеваниях. Отжимать в сентябре-октябре из созревших ароматных плодов.

Виноградный сок способствует снижению уровня холестерина, облегчает отхаркивание, улучшает обменные процессы в организме и в сердце, оказывает положительное воздействие на эндокринные железы, повышает качество материнского молока.

Апельсиновый сок хорошо утоляет жажду, является эффективным средством профилактики и лечения гиповитаминозов, помогает быстрее восстановиться после перенесенного заболевания, в период выздоровления. Применяется также при гипертонии и атеросклерозе.

Наталья СМЕТАНИНА.

Луч надежды

До недавнего времени стоматология считалась одной из самых консервативных медицинских наук. Однако за последние 10 лет отмечается невиданный прорыв в этой области. Появление качественно новых технологий во всех отраслях стоматологии изменило отношение к лечению и профилактике заболеваний зубов со стороны не только специалистов, но и населения.

Мы продолжаем разговор о новых технологиях в стоматологии с заведующей стоматологическим отделением медицинского центра «ЭКОМедсервис» Еленой Константиновной ТРОФИМОВОЙ.

— Одним из достижений современной стоматологии являются лазерные технологии. Хотя в медицине они начали использоваться довольно давно — с 60-х годов прошлого века, на сегодняшний день они претерпели значительные изменения и усовершенствования. В первую очередь это касается возможности применения лазера не только на мягких тканях, но и на твердых, в частности, на твердых тканях зуба.

— Можно ли сказать, что мечта заменить бор-машину лазером осуществилась?

— Практически так оно и есть. Созданы аппараты, которые позволяют составить достойную конкуренцию традиционной бор-машине. Например, одна из последних разработок немецкой фирмы «KaVo», которую мы используем в нашей работе. Правда, это не значит, что лазер может полностью заменить бор-машину. Есть целый спектр манипуляций, которые делаются традиционно. Например, бор-машинкой снимается старая пломба, обеспечивается доступ к корневому каналу, удаляется нерв, традиционно чистятся корневые каналы (правда, и это мы делаем при помощи новых технологий, гибких инструментов), а вот специально обработать канал и убить микрофлору — это уже делает лазерный луч.

— Новые технологии, видимо, требуют от врачей новых навыков?

— Работа с лазером — это совершенно другие ощущения, другая методика работы. Она не может быть освоена без специального обучения. Поэтому прежде чем начать работу с лазером, врач должен пройти обучение.

мы обучили своих докторов работе с ним непосредственно на фирме-изготовителе в Германии. После этого они совершенствовали свои знания в нашей Медицинской академии постдипломного образования. Все методики были тщательно отработаны на так называемых фантомных зубах. И только после того, как у самих врачей появилась внутренняя уверенность во владении этими методиками, мы начали внедрение лазерной технологии в нашу работу.

— Чем же лазер отличается от традиционной бор-машины?

— Все, кто попробовал на себе этот вариант лечения, отмечают непривычность ощущений. Шум бор-машин уже вошел в привычку, он вызывает психологический дискомфорт, ассоциируется с неприятными ощущениями. Лазерный аппарат производит звук, похожий на стрекот швейной машинки. Кроме того, при лечении лазерным лучом пациент ощущает не вибрацию, а легкие толчки. А звук не вибрации, нет перегрева зуба, значит, устраняется одна из основных причин возникновения боли при стоматологическом лечении.

— Но это, как сказать, внешние стороны. А если говорить о качестве лечения?

— Лазер обеспечивает абсолютное иное качество работы. Во-первых, он позволяет очень экономно, тщательно удалить пораженные ткани зуба.

Большим достоинством также является отсутствие послеоперационной чувствительности. Это достигается вследствие того, что полностью

удаляется микробный слой, поверхность, которая обрабатывается лазером, стерилизуется, и это, безусловно, сказывается на ближайших и отдаленных результатах. Это свойство лазерного луча просто незаменимо в эндодонтии, то есть в лечении корневых каналов, откуда инфекция убирать бывает чрезвычайно сложно.

Кроме того, после обработки лазером увеличивается сила сцепления пломбы с зубом. Значительно уменьшается риск развития кариеса под пломбой, что, к сожалению, бывает после лечения традиционным методом.

— Во всех ли областях стоматологии применим лазер?

— С помощью лазера можно лечить кариес и его осложнения (пульпит, периодонтит), устранять чувствительность зубов, подготавливать их к эстетической коррекции.

Очень большие возможности у лазера в пародонтологии. Мало того, что он полностью уничтожает болезнетворную микрофлору, но еще и позволяет удалить из карманов, которые образуются вокруг зуба при потере костной ткани, зубные отложения, камни. Причем лазер делает эту сложную, ювелирную работу очень умно: он не включает, пока не находит объект устранения. После обработки остается идеально гладкая поверхность, что очень важно, поскольку к такой поверхности не так быстро «прилипают» микробы. И со слизистой оболочки попутно удаляются нежизнеспособные ткани. Десна после этого плотно прилегает к зубу, возникают условия для идеальной гигиены полости рта, снимается воспаление, уменьшается подвижность зуба, то

есть налицо все признаки улучшения клинического состояния.

Мы используем лазер в хирургии: удаляем папилломы, фибромы, делаем разрезы, иссекаем разросшиеся десневые сосочки.

Хорошие результаты мы наблюдаем при лечении эрозий, афт, герпеса губ, травматических повреждений слизистой полости рта. Хотя причины этих заболеваний могут быть разными, мы всегда стоматологического характера, но главная задача в том, чтобы как можно быстрее снять воспаление, болезненные ощущения, не допустить высыпания новых очагов. Если сразу же после появления афта обрабатывается лазером, то результаты потрясающие — ни отека, ни боли, ни появления новых высыпаний.

— Создается впечатление, что наконец-то найден способ безболезненно решать все стоматологические проблемы.

— Я не испытываю какой-то эйфории. Но даже при всем моем профессиональном скепсисе могу уверенно сказать, что эта технология открывает большие перспективы.

Любая новая технология — это эксклюзив. И техника, и препараты, и обучение специалистов стоят очень дорого. Получая такую помощь, человек должен осознавать, что это лечение просто не может быть дешевым. Но у пациента есть выбор: лечить зубы традиционными методами со всеми сопутствующими ощущениями или при помощи новых технологий. А сделать выбор помогает достоверная информация.

Александра ЛОБЗОВА.

НОВАЯ ЭРА В СТОМАТОЛОГИИ ДЛЯ ВАС И ВАШИХ ДЕТЕЙ

ЛАЗЕР

KaVo (Германия)

БЕЗ боли и анестезии, инфекции и стресса

МЕДИЦИНСКИЙ ЦЕНТР ЭКОМЕДСЕРВИС

РАБОТАЕМ В ВЫХОДНЫЕ И ПРАЗДНИЧНЫЕ ДНИ

220007, г. Минск, ул. Толстого, 4
☎ 060 тел.: (017) 207-74-74

АСМЕДСЕРВИС

- * Гинекология
- * УЗИ-диагностика
- * Дерматология
- * Урология

Диагностика и лечение урогенитальных инфекций (ИППП), лечение половых партнеров, хронических воспалительных процессов, циститов, уретритов, простатитов и других заболеваний мочеполовой системы.

Консультация профессионального дерматовенеролога, кандидата мед. наук, врач 1-й и высшей кат.

236-39-41
Первомайская, 22/1
 Ост. Парк Горького

Рег. №747/03.12.02-03 МЗ РБ
 Лицензия МЗ РБ №2424-ЛМ от 31.10.2002 г.

Новы кардыяхірургічны цэнтр

Восенню гэтага года на базе 1-й клінічнай балніцы Мінска пачне працаваць дзіцячы кардыяхірургічны цэнтр.

Як паведамаў начальнік управління арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здар'я Беларусі **Александр Пыбин**, увядзенне новага цэнтра дазволіць скараціць колькасць тых, хто чакае аперацыі, пакаліць тэмпы правядзення аперацый і стануць большымі для дзіцяці.

Штогод у чэрне на правядзенне аперацый на серцы ставіць 1200 дзяцей, у той час як выконваюцца каля 500 такіх аперацый. Кожны год у Беларусі нараджаюцца каля 600 дзяцей з прыроджанымі хваробамі серца. Каля 60 прэзентаў з іх паміраюць на працягу першага года жыцця.

Вольга АСПЕНКА.

МЕДДАВЕДКА

Халестэрыну павінна быць яшчэ менш

Амерыканскія спецыялісты лічаць, што ўзровень халестэрыну павінен быць яшчэ ніжэйшым за той, які дае тэлу лічыцца бясшчэпным.

Заакеанскія эксперты знізілі дапушчальны ўзровень халестэрыну са 130 да 100 міліграмаў у 100 міліграмаў плазмы. Вучоныя кажуць, што гэта было практычна вядома вынікам 5 клінічных даследаванняў.

Цягам даследаванняў выявілася, што ў людзей пажылага ўзросту, а таксама ў тых, хто многа курыць, скараціцца на выскі крывяны ціск, хварэе на дыябет, павялічваецца рызыка хваробы серца на 20%, чым у астатніх. І яны абавязаны сабраць за ўзроўнем халестэрыну ў крыві.

Нагадаем, што халестэрын — гэта арганічны рэчыва, стэрал, які неабходны для правільнага функцыянавання арганізму. Без халестэрыну было б немагчыма аднаўленне клетак, вытворчасць палавых гармонаў, вітаміну D, а таксама жоўцевыя кіслоты, якія забяспечваюць правільнае страваванне і глугучаў.

Недахоп халестэрыну ў арганізме вядзе да розных інфекцый і ракавых захворванняў. Аднак няма прамых доказаў — у халестэрына арганізм ято ў дастатковай колькасці вырабляе печань. Значна на частей праблемай з'яўляецца якра-такі ягоні лішак. Халестэрын у вялікай колькасці паступае ў арганізм з ежай, асабліва з мясам, яйкамі і маслам. Найбольш шкодны халестэрын — гэта ліпапратэін нізкай шчыльнасці. Так званы дрэнны халестэрын, які лёгка асядае на сценках артерій, блакіруючы іх, можа выклікаць інфаркт альбо інсульт.

Другі від — гэта ліпапратэін высокай шчыльнасці. Такія ліпапратэіны з'яўляюцца шкоднымі халестэрынамі са сценках артерій і пераносзяць ято ў печань, дзе ён перапрацоўваецца ў жоўцевыя кіслоты. Людзі, у якіх нізкі ўзровень «добрага» халестэрыну (ніжэй за 35 міліграмаў на 100 міліграмаў плазмы), частей хварэюць на сардэчна-сасудзістыя хваробы.

Што азначаюць на практыцы новыя рэкамендацыі? Каля 10 мільянаў амерыканцаў прымаюць іпер лекаў для зніжэння халестэрыну. Зараз ім трэба будзе павялічыць дозы лекаў, а яшчэ я мінімум 8 мільянаў чалавек будуць павінны пачаць лячэнне, каб знізіць узровень халестэрыну ў крыві. «Статыны зніжаюць рызыку хваробы серца на 30–40%, а лекаванні гэтага хваробы абходзіцца ў сотні мільярадаў долараў», — кажа доктар Джэймс Клімэн, кардыялог Нацыянальнай праграмы аднаўлення ў п'яцінах халестэрыну.

Алеся КОВАЧ.

ДЫХАТЕЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС

САМОЗДРАВ

НОВЕЙШАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ЕСТЕСТВЕННОГО ВОССТАНОВЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ

Почему кружится голова, болит сердце и скачет давление?

Огромную опасность для здоровья людей представляет низкое содержание в организме жизненно важного вещества — углекислого газа. При дефиците углекислого газа спастические явления (спазмы) имеют место во всем организме, пораждая весьма пагубные последствия: гипертонию, ишемическую болезнь сердца, запоры, ожирение, бронхиты, астму, язву желудка, остеопороз и другие. Лекарственные препараты лишь на время снимают спазм сосудов, не устраняя его первопричину.

Каково отношение ко всему этому имеет комплекс «САМОЗДРАВ»?

Прямое, как вы видите, так как он предназначен для восстановления нормального содержания углекислого газа в артериальной крови, что способствует устранению спазмов. Комплекс «САМОЗДРАВ» предназначен для проведения дыхательных тренировок. Он создает в организме физиологическое состояние, схожее с состоянием, возникающим во время физических упражнений.

В результате тренировок дыхания улучшается способность организма к саморегуляции и восстановлению нарушенных функций: нормализуется состояние центральной нервной системы, органов дыхания, сердечно-сосудистой системы, желудочно-кишечного тракта, опорно-двигательного аппарата (увеличивается кровоток по капиллярам мышц и суставов, восстанавливается питание хрящевой ткани).

Предлагаемая методика предусматривает мягкое физиологическое воздействие на организм. Дыхательная гимнастика «САМОЗДРАВ» очень легка и проста, что выгодно отличает его от других методов и аппаратов оздоровительного дыхания (методы Бутейко, Стрельниковой, Фролова, Борхала и др.). Поэтому «Самоздрав» не имеет противопоказаний, опоро-двигательно-го аппарата (увеличивается кровоток по капиллярам мышц и суставов, восстанавливается питание хрящевой ткани).

Предлагаемая методика предусматривает мягкое физиологическое воздействие на организм. Дыхательная гимнастика «САМОЗДРАВ» очень легка и проста, что выгодно отличает его от других методов и аппаратов оздоровительного дыхания (методы Бутейко, Стрельниковой, Фролова, Борхала и др.). Поэтому «Самоздрав» не имеет противопоказаний, опоро-двигательно-го аппарата (увеличивается кровоток по капиллярам мышц и суставов, восстанавливается питание хрящевой ткани).

Предлагаемая методика предусматривает мягкое физиологическое воздействие на организм. Дыхательная гимнастика «САМОЗДРАВ» очень легка и проста, что выгодно отличает его от других методов и аппаратов оздоровительного дыхания (методы Бутейко, Стрельниковой, Фролова, Борхала и др.). Поэтому «Самоздрав» не имеет противопоказаний, опоро-двигательно-го аппарата (увеличивается кровоток по капиллярам мышц и суставов, восстанавливается питание хрящевой ткани).

Личный врач за 5 долларов — это реально?!

Узнав о том, что «ЛОДЭ» выводит на рынок медицинских услуг новую программу, мы решили взять интервью у заместителя директора по лечебной работе Галины Витальевны ВОЛЖАНКИНОЙ

— Да, мы действительно разработали новую программу «Личный врач организации». Стоимость этой программы — 11 000 руб. для 1 человека в месяц. Это делает доступными услуги программ «Личный врач» для сотрудников любого предприятия. Тем более что оплачивается программа может как самим предприятием, так и «в складчину» с сотрудниками. Мы стремимся к тому, чтобы все больше

людей могли получать качественные медицинские услуги.

— В чем же суть этой программы?

— Суть программы в том, что высококвалифицированный врач регулярно, два раза в месяц приходит в организацию, заключающую договор, и осматривает сотрудников для того, чтобы выявить заболевания на начальной стадии, дать необходимые рекомендации человеку, перенесшему

какое-либо заболевание или страдающему хроническими болезнями. Терапевт подробно рассказывает каждому сотруднику о его жалобах, проводит осмотр, при необходимости разрабатывает схему дальнейшего обследования, затем обобщит полученные результаты, назначит необходимое лечение и в дальнейшем будет контролировать его эффективность, корректируя лечение по ходу изменения состояния пациента. Врач даст рекомендации по ведению здорового образа жизни, питанию, физическим нагрузкам. Одним словом, основная цель программы — профилактика заболеваний среди сотрудников конкретного коллектива.

На мой взгляд, личный врач на любом предприятии повысит корпоративный дух, на такую фирму охотнее пойдут работать люди, потому что они понимают, от них не только ждут ударной работы, но и заботятся об их здоровье.

— Галина Витальевна, а где можно будет пройти дополнительное обследование, назначенное врачом?

— Осуществить диагностику можно в нашем Профессорском лечебно-консультативном центре. На сегодняшний день «ЛОДЭ» имеет великолепное диагностическое оборудование — современные аппараты УЗИ, эндоскопы, кольпоскопы, собственную лабораторию. И, что самое

главное, в «ЛОДЭ» консультирует профессор, доценты, кандидаты медицинских наук по 36 направлениям (а всего в «ЛОДЭ» 56 направлений медицинской деятельности) и работает коллектив профессионалов, который формировался в течение 11 лет.

Выбрав удобное для себя время и записавшись заранее, можно получить консультацию специалиста или пройти обследование. Причем для сотрудников организации, обслуживаемых по программе «Личный врач организации», медицинская помощь будет льготной. Более того, мы можем оздоровить сотрудников предприятия в нашем пансионате на острове Лепельского озера. Это необыкновенное место для отдыха и корпоративных мероприятий. Для наших клиентов, которые обслуживаются по программе, мы предлагаем различные варианты проведения досуга и скидок на них.

— Ваш центр давно предлагает такую услугу, как «Личный врач». Выходит, опыт уже есть?

— Эти программы в чем-то схожи. И в одном, и в другом случае врач ставит перед собой задачу предупредить болезнь, научить людей вести здоровый образ жизни.

Программы «Личный педиатр», «Личный терапевт», «Личный гинеколог» действуют в

«ЛОДЭ» уже 10 лет. Каждый год пациенты центра заключают с нами договоры по этим программам. Люди перестали опасаться за свое здоровье, они уверены, что их здоровье находится под надежной защитой, им всегда помогут в сложной ситуации, а самое главное — не допустят ее.

Программа «Личный врач организации» — это инновационное решение оказания медицинской помощи на предприятии. В отличие от программ «Личный врач», где пациента мы наблюдаем в центре, эта программа предлагает услугу «на выезде». Человеку не надо выкраивать время, чтобы посетить терапевта. Врач проводит осмотр на предприятии.

В Москве некоторые частные медицинские центры начинают работать именно с этих проектов. И весьма успешно. Эта услуга востребована.

Я уверена, и у нас фирмы и предприятия также заинтересованы в здоровье своих сотрудников. Примером служит то, что каждую осень с нами заключают договора на вакцинацию сотрудников от гриппа многие организации страны.

Важно, что у предприятий появилась возможность платить за услуги сотрудников или оплачивать больничные листы и нести убытки из-за «потери в личном составе».

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ЛИЧНЫЙ ВРАЧ ОРГАНИЗАЦИИ

11 лет гарантии качества

ВСЕГО за 11 000 рублей в месяц

ЗВОНИТЕ: 003

Лит. №02040/0101160 МЗ РБ от 31.10.2002 г.

18 ЖНІВЕНЬ

СЕРАДА
 Уск. 5.53 Зах. 20.33
 Дажд. дня 14.40
 Маладзкі 16 жніўня

95 гадоў з дня нараджэння І.В. Савельева (1909–1941), Героя Савельева Савельева, уроч. жэнка в. Цяны Біржэўскага раёна

Адрас рэдакцыі:
 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
 Тэл./факс рэдакцыйнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
 E-mail: nv@promedia.by
 http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэактуе і не вяртае, права ўстаўлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыяй, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазначаны аўтары не падзяляюць газетай. Пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдана №246 ад 10 кастрычніка 1998 г. (пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты адрэкаваны з дыягностычнай заахаванка на ААТ «Красная зорка», 220073, г.Мінск, 1-ы Загародны аўтэкал, 3. Падпісаны ў друку ў 15.00. Аб'ём 2 друку. аркушы. Тираж: 31 610 экз. Заказ № 712.